

Hoz agajy we Ýunus agsak barasynda hekaýa

Category: Goşgular,Hekaýalar,Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Hoz agajy we Ýunus agsak barasynda hekaýa HOZ AGAJY WE ÝUNUS AGSAK BARASYNDA HEKAÝA

Biziň aşnamyz bar şu töwerekde,
Çerkeşiň Kereýak obasyndan ol.
Küti tomlardaky hekaýalardan
köp hekaýa bardyr bu aşnamyzda.

Düşünjeli adamlary eý görýär,
radionyň aýdýan täzeligini,
radionyň aýdýan matallaryny
diňleyär bu adam aşsam hem ertir.

Ady: Ýunus.

Käri – hyzmat etmeklik.

Biziň üçin ot ýakyp, suw getirýär.

Daragtlar hem günler hakda kä mahal
gürrüň hem edýäris biz Ýunus bilen.

Diýýäris: «Gelerler has gowy günler»,
Garaşyp ýörsek-de gowy günlere,
kesilip satylan bir hoz agajy
barasynda bu gün söhbet edýäris,
ýüregimiz gyýlyp söhbet edýäris.

Howluda gapynyň çep tarapynda
ösýärdi kesilip satylan ol hoz.

Ýunus entek alty ýaşly oglanka
dyrmaşdy agaja. Ýunus ýykyldy,
agsak bolup galdy şol günden bäri.

Öküzler halaýar agsak adamy.

Agsak adam gaty ýörän bilenok.

Öküzler halaýar agsak adamy

Agsagy halanok hoz agaçlary,

Agsak adam hozuň pudaklaryna
böküp ellerini ýetirip bilmez.
Hozuň üstüne-de çykanok agsak,
kakanok ýetişen-bişen hozlary.
Agsagy halanok hoz agaçlary.
Hawa-da, bir täsin zat bolýar söýgi:
Söýülmeýän adam özünü suwa
gark etmän hem ýaşap bilyär ekeni.

Adamlar ýasaýar akyllı-başlı,
adamlar söýülmän söýüp bilyärler.
Hawa-da, gyzykly zat bolýar söýgi.
Hoz agajy, Ýunus agsak hakdaky
hekaýa hem, diňläberiň, gyzykly.

Sentýabrdı hozlar bişdi, döküldi,
hozlar, ýel öwsende, ýere döküldi.
Noýabrdı saraldı gök ýapraklar.
Çerkeş ýollaryna gün nur çayanda,
oýanmanka ukusyndan aýallar,
hozuň çybyklary her gün oýandy.
Günortanlar hozuň saýasy goýry.
Ýel tursa, hoz gepleýär öz başyna.
Ertirine Ýunus hoz agajynyň
aşagynda eýlæk-beýlæk ýoreýär.

Onuň beýtmekligi mukaddes borç däl,
betbagtlylyk ýa-da bagtly bolmak däl.
Ölüm Ýunus üçin uzak bir oba.
Hemiselim giden ýaly biroba,
ol pikir edenok ölüm hakynda.

Sentýabrdı hozlar bişdi, döküldi,
Noýabrdı saraldı gök ýapraklar.
Kökler barha çuññur girýär topraga,
şahalar Ýunusa ýokardan bakýar,
hoz ýokaryk ösýär, gapdala ösýär,
islän tarapyna ösüp dur agaç,

gijesine eger düybünde durup,
asmana äñetseň, ýyldyz görünmez.
Gündiz asmandaky ýyldyzlar öçýär.
Munuň sebäbini bilenok Ýunus.
Äpet ýerimiziň togalakdygy,
Günüň daşyndan hem aýlanýandygy
barasynda Ýunus bilmeyär eken.
Bu zatlary oña biz gürrün berdik,
Emma Ýunus welin haýran galmadı.
Sentýabrdı hozlar bişdi, döküldi.
noýabrdı gök ýapraklar saraldı
Hozuň ýogynlygy üç gulaçdan köp,
ertirine Ýunus hoz agajynyň
aşagynda eýlæk-beýlæk ýöreýär.
Hytaýdaky muslimanlar hakynda,
burnunda şah bitýän kerkler hakynda,
bir damjajuk suwda ýerleşip bilyän
köp-köp million mikrob hakynda
Ýunus hiç kişinden eşitmän eken.
Bu zatlary oña biz gürrün berdik,
emma Ýunus welin haýran galmadı.
Sentýabrdı hozlar bişdi, döküldi.
Günortanlar hozuň saýasy goýry,
ýel tursa, gepleýär hoz öz başyna.
Noýabrdı gök ýapraklar saraldı.

Bir gezek ot ýakyp, suw daşap ýören
Ýunusa diýäýdik: «Hyzmatkäriň biz,
sensiň biziň hemmämize hojaýyn».
Ýunus haýran galyp, agzyny açdy.

Sentýabrdı hozlar bişdi, döküldi,
Ýel tursa gepledı hem öz başyna,
hoz ýokaryk ösdi, gapdala ösdi.
Hozuň ýogynlygy üç gulaçdan köp,
gijesine eger düybünde durup,
asmana äñetseň, ýyldyz görünmez.

Derýalaryň akyp geçiþo ýaly,
üstünden gijeler akyp geçýärler,
kökler barha çuññur girýär topraga
şahalar ýokardan Ýunusa bakýar:
Ýunus diýýär: batrak bolmak obada
arkaň bilen daş daşandan parhly däl.
Endamyň zaýalaýar iň ilki.
Otur-da änet sen töweregiňe:
Haýsy hinden çykyp geler ýagylar?..
Tutaýsalar welin syparyn öýtme...
Betbagtlyk Ýunusy garbady-tutdy.
Ýunus diýýär: «Adam bu dünýä myhman,
gelişimiz ýaly gideris mundan.
Stambul şäheri örän gözelmiş,
ony görmedim diýp çekýärin arman.
Emma bir sorag bar: biziň obada
ýerleşen howlynyň mukdary altmyş,
şol altmyş howlynyň gylla ýarynda
näm üçin goýun ýok, sebäbi näme?»
Goýunsyz adamdy Ýunusyň özem.
Ýunus diýýär: «Daş bilen guş urjagyn
oklan daşıy guşa baryp degenok.
Tutuş dünýä indi otluda gezýär.
Indi öküzleriň şahlarynda hem
dünýä durýan däldir. Öküzler biziň
elimiz hem aýagyrgyz ýaly zat.
Dat seniň gününe, öküziň satsaň,
onda ýarym öli, ýarym dirisiň».

Ýunusyň elinden öküzi gitdi,
Ýunus diýýär: «Uýuň meniň sözüme,
ýoluň soňy ýakyn. Bu wagtky bolýan
işlere adamyň akly ýetenok.
Ýer sabyndyr, gider eliňden sypyp,
Öz tünegi bardyr her bir jandaryň,
diňe börüleriň tünegi ýokdur.
Eliňden sypdyrsaň ýeriňi, onda

senem böri ýaly ygyp ýörersiň».

Ýunusyň elinden sypdy ýeri hem.

Sentýabrdar hozlar bişdi, döküldi,
noýabrdar gök ýapraklar saraldy,
günortanlar hozuň saýasy goýry
hoz ýokaryk ösdi, gapdala ösdi.

Ýunus hoz hakynda zol pikir edýär.

Hozuň kökleriniň ýere gidişi,
hiç zat talap etmän ýa haýyış etmän,
ýel tursa geleşip öz-özi bilen
hozuň bir gyrada ösüp duruşy
barasynda Ýunus zol pikir edýär,
pikir etdigiçe, gaýga hem batýar.

Ýalñyzlyk Ýunusy ýykdy, ýegşertdi,
özgäniň ýerinde dökýär derini.

Ogurlar öydüp hoz agajyny

Ýunus ony gijesine goraýar.

Topraga çuň gidýär hozuň kökleri,
şahalar ýokardan Ýunusa bakýar.

Sütün ýasaýarlar hoz agajyndan,
näme ýasap bolar Ýunus Agsakdan?
Sowuk howa gelýär, ýyly ýer agtar.
Sütün ýasaýarlar hoz agajyndan.

Indi sen başyňy çarap bilmersiň,

Ýunus, satmak gerek hoz agajyny.

Baý garyplar üçin boýra örenok,
sat hozuňy, hozuň üçin gowy bor,
sat hozuňy özüň üçin gowy bor.

Şatlama aýazda aç böri uwlar.

Sütün ýasaýarlar hoz agajyndan.

Türküň kellesine akyl giç gelýär,
Ýunus, satmak gerek hoz agajyň.

Baý garyplar üçin boýra dokanok,
hozuňa, özüňe eger ýagşylyk

isleýän bolsaň-a, gepe gulak sal.
Ygyp ýören möjek tünekli bolar
Sütün ýasaýarlar hoz agajyndan.
Hozuň ýary agaç, ýary hem ynsan.
Ýunus, satmak gerek hoz agajyny.
Ýalañaç öli dek garyň üstünde
süýnüp ýatdy Ýunusyň hoz agajy.
Sütün ýasaýarlar hoz agajyndan.
Hozuň eli – şahalary kesildi.
Ýunus, satmak gerek hoz agajyny.
Baý garyplar üçin boýra dokanok.
Hozuňa, özüňe eger ýagşylyk
isleýän bolsaň-a, gepe gulak sal.
Diýýärис: «Kimedir degişli säher.
Mysam bulur ýapmaz günüň öñüni.
Oňat günler geler, ynanyň, geler...»
Häzirlıkçe oňat güne garaşyp,
kesilip satylan bir hoz agajy
hakynda gynanyp gürrüň edýärис.

1940.

Nazym HIKMET.

Terjime eden: Allaberdi HAÝYDOW. Goşgular